

Archeologienota

Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

TIELT HULSTPLEIN 10 (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Lise DEMEULEMEESTER

Projectcode: 2020B279

1. Aanleiding vooronderzoek

Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

2. Gemotiveerd advies

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk is. Gezien de topografische ligging (op de cuesta van Tielt en binnen het historisch stadscentrum) en de aard van de te verwachten archeologische sporen (o.a. voornamelijk potentieel voor middeleeuwen en nieuwe tijd) wordt een vervolgonderzoek in de vorm van een proefputtenonderzoek voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Anderzijds is het grootste deel van het projectgebied zodanig bebouwd dat een terreinonderzoek enkel kan plaatsvinden na afbraakwerken, en deze kunnen pas worden uitgevoerd na het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning.

3. Planafbakening

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ongeveer 3000m² en dient deels (=onderzoeksgebied: ca. 450 m²) onderzocht te worden door middel van een combinatie van proefsleuven en proefputten. Indien uit het vooronderzoek blijkt dat het archeologisch niveau zich op een diepte bevindt hoger dan 0,30m-mv, dienen de werken aan het grindpad te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog.

Figuur 1: Uitsnede uit de GRB-kaart met aanduiding van het projectgebied en de zone van de geplande werken, bijlage 1 (bron: geopunt.be)

4. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Elke onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord. Zolang niet alle onderzoeksvragen succesvol kunnen worden beantwoord, dient men over te gaan op de volgende onderzoeksmethode zoals besproken in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

- **Proefsleuven/proefputten:**
 - Zijn er archeologische sporen aanwezig?
 - Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
 - Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
 - Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

5. Plan van aanpak

Hieronder wordt per voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

- **Proefsleuven/proefputten**

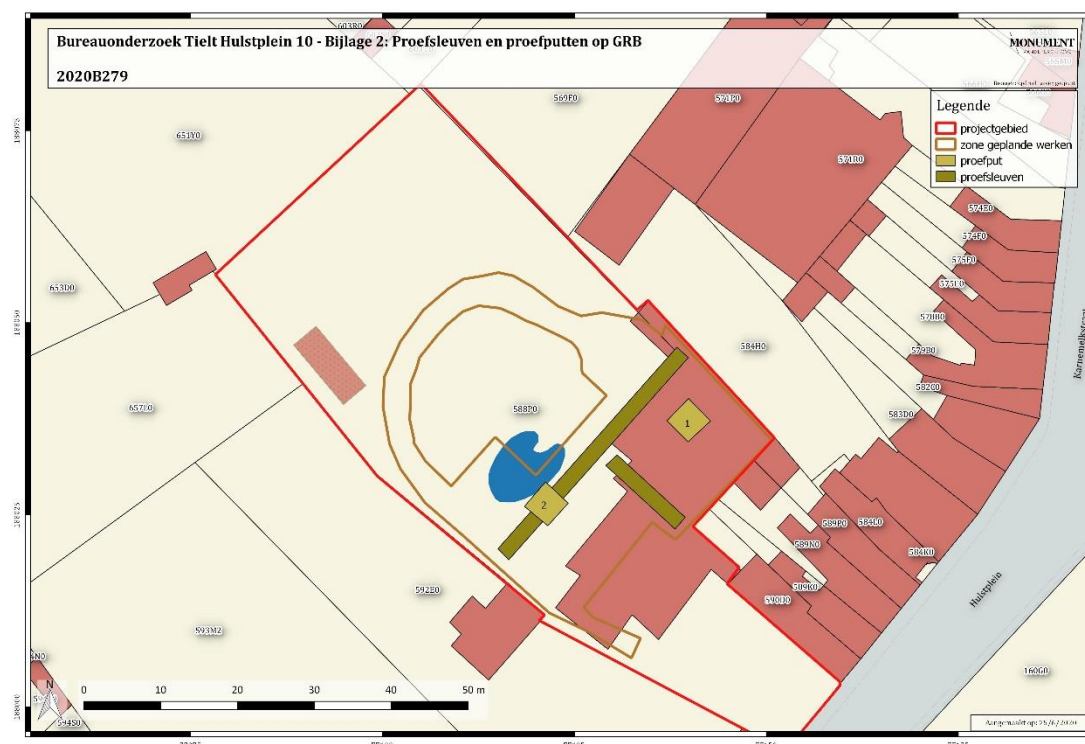
Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van 2 proefsleuven en 2 proefputten. De combinatie van proefsleuven en proefputten worden verspreid op het terrein aangelegd, rekening houdend met de aard en de locatie van de geplande werken, de locatie van de bestaande bebouwing alsook de resultaten van het historisch onderzoek.

Er worden proefsleuven geplaatst in de zones die bedreigd worden door de geplande werken. De sleuven zijn zo geplaatst dat er een horizontale als verticale evaluatie van het terrein kan gebeuren. Aanvullend worden er 2 proefputten aangelegd (ca. 16m²). Proefput 1 bevindt zich op de locatie waar de nieuwe kelder zal aangelegd worden en waar ook de grootste verstoring te verwachten valt (2,65m-mv). Proefput 2 wordt aangelegd op de locatie van het nieuwe zwembad. Op deze manier worden alle locaties waar de grootste bodemingrepen zullen plaatsvinden, onderzocht en kan er een evaluatie gemaakt worden van de verstoring die de huidige bewoning heeft veroorzaakt. De maximale diepte van de proefputten is afhankelijk van de eventueel aanwezige archeologische niveaus en structuren. Per put wordt waar mogelijk gepeild naar de moederbodem.

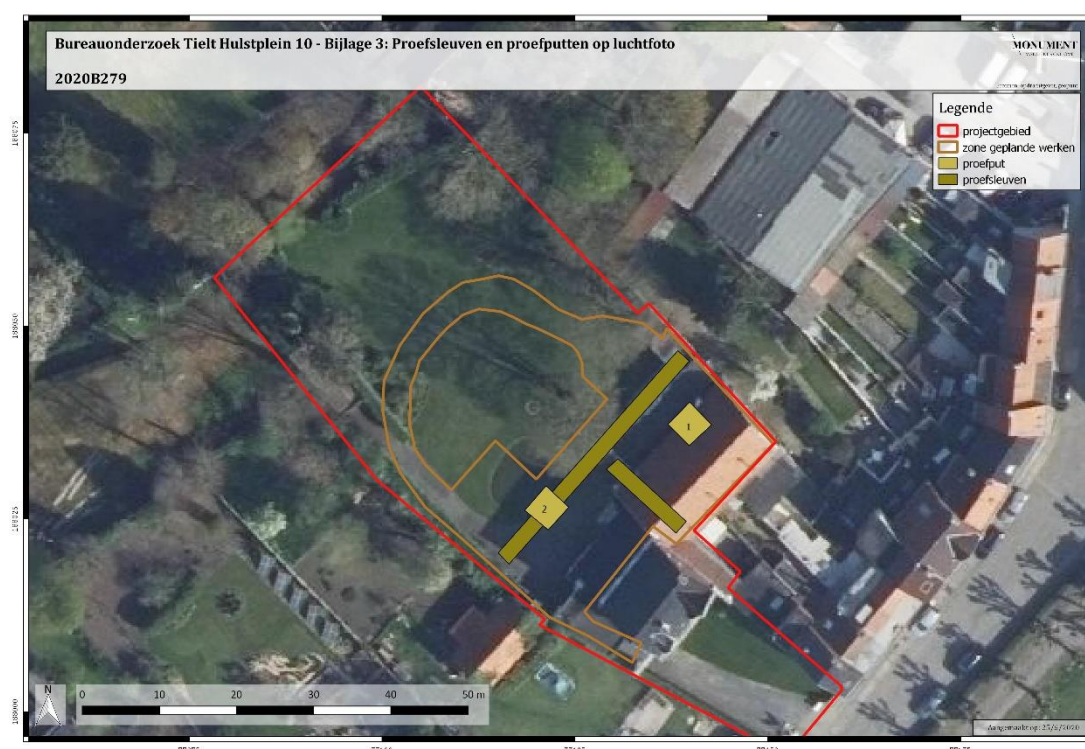
Op deze manier wordt ca. 12% van de zone van de geplande werken onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.¹

Indien uit dit vooronderzoek blijkt dat eventueel aanwezig archeologisch bodemarchief zeer ondiep bewaard is, dienen de werken aan de zone van het grindpad eveneens verder geëvalueerd te worden.

¹ HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed, juli 2016.

Figuur 2: Uitsnede uit de GRB-kaart met aanduiding van het projectgebied en de locatie van de proefsleuven en proefputten, bijlage 2 (bron: geopunt.be)

Figuur 3: Uitsnede uit de meest recente luchtfoto met aanduiding van het projectgebied en de locatie van de proefsleuven en proefputten, bijlage 3 (bron: geopunt.be)

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afloop van het terreinonderzoek worden sleuven en putten opnieuw gedicht met de eerder uitgegraven grond. Dit gebeurt op een dergelijke manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Wanneer de gebouwen gesloopt worden, is het van belang dat enkel de bovengrondse delen worden gesloopt of met andere woorden tot op het niveau van het huidige maaiveld. De uitbraak van structuren die de bodem kunnen roeren dienen onder begeleiding van een archeoloog te gebeuren. Dit om te voorkomen dat sloopwerkzaamheden een bijkomende impact hebben het mogelijk aanwezige bodemarchief.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard op de plaats naar keuze van de bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

6. Gewenste competenties

- In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met stadscontexten. Beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefputtenonderzoek
- Gedurende het veldwerk dient een (assistent-)aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De (assistent-)aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met stadscontexten.

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

Bureauonderzoek Tielt Hulstplein 10 - Bijlage 1: Planafbakening

2020B279

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- projectgebied
- zone geplande werken

0 10 20 30 40 50 m

Aangemaakt op: 25/6/2020

77075

77100

77125

77150

77175

77200

Bureauonderzoek Tielt Hulstplein 10 - Bijlage 2: Proefsleuven en proefputten op GRB

2020B279

MONUMENT

VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- projectgebied
- zone geplande werken
- proefput
- proefsleuven

188075
188050
188025
188000

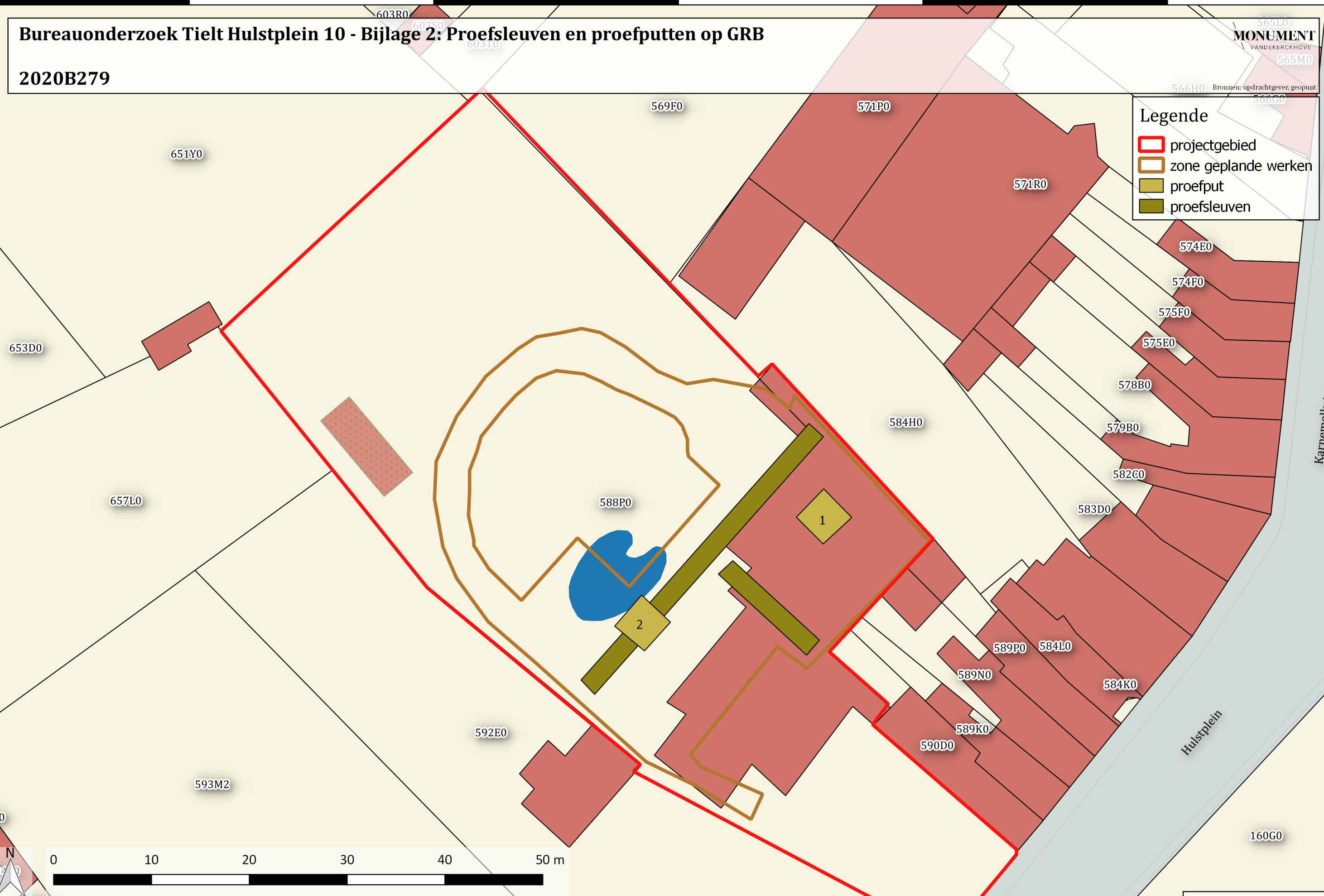

Aangemaakt op: 25/6/2020

77075 77100 77125 77150 77175

Karnemelkstraat

Hulstplein

Legende

projectgebied

zone geplande werken

proefput

proefsleuven

